N:o 9. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Kammakaregatan 50, n. b. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 Maj 1895. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.) | 15. Årg.

Neruda-trion.

En musikalisk högtid väntar oss i dessa dagar, då konstnärstrion, syskonen Neruda, den 9 nästkommande maj å nyo låter höra sig här, hvarför också dagens nummer af denna tidning illustreras af deras porträtter. På samma gång detta deras gemensamma uppträdande i den svenska hufvudstaden bereder en konstnjutning af ädlaste slag, derom kan man vara på förhand förvissad, återkallar det i minnet deras första samfälda uppträdande här, en af de märkligaste tilldragelser i vårt konsertväsendes annaler. Märkligt är ock, att man nu får återhöra denna trio af konstnärer, bland hvilka dock endast två ännu tillhöra den stora musikaliska artistverlden, efter ett förlopp af ej mindre än trettio år. Så många äro väl derför ej de, som kunna för sig i minnet återkalla den entusiasm, hvilken syskonen Neruda, i främsta rummet Wilma — eller Vilhelmina, som hon då vanligen kallades — här i vår hufvudstad uppväckte, men den har, som bekant, upplifvats af såväl den sistnämnda som af hennes broder vid flere tillfällen sedan dess. Och det synes oss, som tillhörde de oss till ej ringa del. Vår entusiasm för dem vid deras första besök framkallade hos dem varma känslor för oss tillbaka, och de båda systrarnas förening i äktenskapsband med svenska

Maria Neruda-Arlberg.

Franz Neruda.

Wilma Neruda-Norman (lady Hallé).

tonkonstnärer gjorde dem bofasta hos oss. Ännu ett nytt band emellan dem och oss blef knutet, då en yngre syster blef bosatt här i Stockholm såsom maka till en son af en bland våra förnämsta tonsättare.

De tre artistsyskonen äro, som bekant, nu skilda till bostad och verkningskrets. Wilma, förr gift med Ludvig Norman, nu lady Hallé, har blifvit en verldsberömd konstnärinna, en »violinisternas drottning», och är bosatt i London; Maria, gift med Fritz Arlberg, har, efter att i flere år varit bosatt i sin fädernestad, under senare år bott här i Stockholm och såsom lärarinna i violinspelning påmint om sitt deltagande här i syskontrion; Franz har under dessa trettio år haft sitt hem i Köpenhamn, men på senare år mycket vistats och verkat i Sverige, förnämligast i dess hufvudstad, der han som violoncellist och dirigent är högt värderad.

För fyra år sedan, då fru Wilma Neruda-Norman konserterade här, innehöll denna tidning hennes porträtt och biografi och samma år äfven Franz Nerudas. Här må derför endast till de tre syskonens bilder fogas några i största korthet affattade biografiska uppgifter.

Familjen Neruda är en gammal böhmisk musikerfamilj. En descendent af familjen, Josef N., född 1807, död 1875 som organist vid domkyrkan i Brünn, dugtig musiker och lärare, är fader till Franz N. och hans syskon, af hvilka Amelie, Victor, Wilma, Maria, Eugenie och Olga alla egnade sig åt musiken. De äldsta och yngsta, Amelie (f. 1834), gift med kapellmästaren Wickenhauser i Brünn, och Olga (f. 1858), bosatt i England, ha båda offentligen uppträdt som pianovirtuoser. Victor (f. 1836) var utmärkt violoncellist och dog på en af familjens många konsertresor i Petersburg 1852. Syskonen äro alla födda i Brünn, utom Eugenie, som föddes i Wien 1845 och ej uppträdt på offentliga konserter.

Wilma Maria Franziska, född den 21 mars 1838, elev af Jansa, uppträdde redan vid sex års ålder som violinist i Wien och väckte stort uppseende genom sin kraftiga stråkföring, ovanliga teknik och känsla i föredraget. Hon konserterade sedan med syskonen i Leipzig Berlin, Breslau och London (1849) samt vidare i Petersburg och Skandinavien. I Sverige uppträdde hon först tillsammans med syskonen Maria och Franz på Stjernströmska Mindre teatern den 13 november 1861 i en konsertafdelning och sedan jemte dem på De la Croix' salong vid Brunkebergs torg. Den storartade framgången är bekant, och ett bevis på hur högt hennes konstnärlighet redan då uppskattades är, att hon strax efter sitt första uppträdande, redan samma år, invaldes till utländsk ledamot af vår musikakademi. Inländsk ledamot af densamma blef hon 1864, samma år som hon trädde i äktenskap med hofkapellmästaren Ludvig Norman. Hon verkade derefter här såsom artist på solokonserter och soaréer för kammarmusik samt såsom lärarinna i violinspel vid konservatoriet (1867—70). I Köpenhamn framkallade hon 1862 samma hänförelse som hos oss, och på konstresor i utlandet gjorde hon furore bland annat i Paris 1868 och i London 1869, der hon sedan hvarje vinter medverkat vid de populära måndagskonserterna m. fl. och der hon sedan bosatte sig. Efter Ludvig Normans död 1885 gjorde hon 1886 ett konsertbesök här och ingick året derpå nytt äktenskap med den renommerade pianisten sir Charles Hallé i London. Konstnärinnan blef af Carl XV utnämnd till hedersledamot af k. hofkapellet och innehar utom andra hederstecken medaljen »Litteris et artibus» och danska förtjenstmedaljen i guld.

Anna Maria Rudolfina Neruda-Arlberg är född den 26 mars 1840, den fjerde i ordningen af syskonen, och är sedan 1868 gift med operasångaren och sångläraren Fritz Arlberg.

Franz Xaver Neruda, född den 3 december 1843, lärde från sitt femte till elfte år violinspel för fadern och sedan violoncellspel samt följde tidigt med fadern och syskonen på konsertresor. Först 1864 tog han fast plats som violoncellist i Köpenhamns kungl. hofkapell. 1869 utnämndes han till kammarmusikus och tog afsked från kapellet 1876, då han hedrades med Dannebrogsordens riddarkors. För omkring ett år sedan erhöll han professorstitel. År 1874 besökte konstnären London, der han sedan flere gånger låtit höra sig och deltagit jemte sin syster Wilma i de populära konserterna. I Köpenhamn har han medverkat till bildande af Kammarmusikföreningen (1868) och upprättande af kapellsoaréerna (fyra kammarmusikkonserter under vintern). Franz Nerudas verksamhet här i Stockholm vid operans symfonikonserter för fyra år sedan, såsom Musikföreningens flerårige dirigent, såsom tillställare af intressanta kammarmusiksoaréer och som solist på konserter är för väl bekant att vidare behöfva omtalas. Hans stora, förtjenstfulla verksamhet som tonsättare har förut påpekats i den biografi, som denna tidning i nr 2, årg. 1891, innehöll. Utrymme saknas nu att närmare redogöra för denna verksamhet. Franz Neruda är sedan 1890 ledamot af Musikaliska akademien

Sällsynt är, att en konstnärstrio, sådan som syskonen Nerudas, åter kan träda fram inför en, om ock af en yngre generation bestående, publik, som för ett tredjedels sekel sedan redan af dem bragtes i hänförelse. Nu, än mognare som artister och med en konstnärlig glöd, som ännu alstrar ungdomlig liflighet, träda de fram för oss att tillöka kedjan af forna triumfer från ungdomsåren, triumfer af sådant slag, att minnet af dem gå i arf från generation till generation.

Glömda mästare.

(Efter H. M. Schletterer.)

(Forts.)

Medan Sebastian Bach var konsertmästare och hoforganist i Weimar (1708—1717) föddes honom tre söner. Den mellersta af dessa, Carl Philip Emanuel (1717—1788) skall här omtalas.

Redan bestämd för rättsstudiet undervisades han dock på det omsorgsfullaste af sin far i musikteori och klaverspel. Han åtnjöt således den sällsynta lyckan att hafva en man, som beherskade konstens hela område, både till fader och lärare*.

Femton elever kunde glädja sig öfver att åtnjuta fader Bachs undervisning, deribland hans tre söner Friedemann, Emanuel och Christian. Voro eleverna således ej många, höra dock namn sådana som Homilius, Krebs, Agricola, Kirnberger, Kittel, Goldberg och Müthel till förra århundrades bästa musiker. — Den unge Bach (till skilnad från sina bröder och slägtingar kallad »Berliner- och Hamburger-Bach») var allt för omgifven af och betagen i den härliga konst, hvari fadern undervisade honom, att han skulle kunna offra sig åt studiet af pandekterna. Följaktligen vände han också vid första lägliga tillfälle fru Themis ryggen. Både faderns undervisning, hemmet, hvilket ingen konstnär, som kom i stadens närhet, underlät att besöka, och de många anledningar en ung sträfsam musiker den tiden hade vid universiteten att göra sig bemärkt som utöfvande konstidkare, dirigent och komponist, alltsammans gjorde, att den unge mästaren tog afsked af den juridiska banan, ehuru hans far ej ville

* Den omvårdnad gamle Bach egnade sin son kan skattas ännu högre, när man betänker, hur sällan de stora mästarne på den tiden brydde sig om undervisning. Musikbefattningarne vore då, om än blygsamt, likväl så pass lönade, att de förslogo till ett borgerligt hushåll. Sålunda kunde musikdirektören eller kapellmästaren uteslutande lefva för sin syssla och sina kompositioner; deraf denna oräkneliga mängd tonverk, af kyrklig eller verldslig art, som uppstod i 17:e och 18:e århundradet och vittnar om en flit och en produktivitet, som vår tids musiker, ehuru långt talrikare, ej kan visa maken till. Från elevers sida ville det afgjorda anlag till för att få undervisning af en sådan mästare. Han blef ofta upptagen i lärarens familj såsom ett af hans andra barn, och för undervisning och utbildning betalades ingenting. Hvilket välgörande inflytande ett så innerligt förhållande mellan lärare och lärjunge utöfvade, behöfver ej påpekas.

det. Han begagnade emellertid väl sin frihet till utbildning i konsten, spelade, dirigerade och komponerade flitigt.

År 1738 reste han till Berlin. Här fick han strax anbud att ledsaga en ung förnäm man på resor i Tyskland, Frankrike och Italien. Dess värre kunde han ej antaga det och fick sålunda aldrig tillfälle att se främmande länder. Orsaken var, att han oväntadt fick en kallelse »till Ruppin, till då varande kronprinsen af Preussen». Men först 1740, då Fredrik II kom till styret, blef han anställd i kungens tjenst som förste cembalist och hade såsom sådan den äran att ensam på flygel beledsaga kungen, när denne på Charlottenburg spelade sitt första flöjtsolo.

Från den tiden och till november 1757 var Bach beständigt i preussisk tjenst. Kungen var alltid så nådig att möta anbud från andra håll genom att göra betydliga tillägg till hans lön*.

Då sjuåriga kriget utbröt, upphörde flöjtkonserterna af sig sjelft; lönen, som oregelbundet utbetalades, lät slutligen ej alls höra af sig. Emanuel antog derför ett fördelaktigt anbud från Hamburg att bli musikdirektör vid hufvudkyrkan derstädes. Han fick efter upprepade underdåniga framställningar sitt afsked beviljadt af kungen, och dennes syster, prinsessan af Preussen, hade »den nåden att utnämna honom till sin kapellmästare före afresan».

Carl Philip Emanuel Bach var en ytterst flitig och fruktsam komponist. Den egenhändiga förteckningen öfver hans verk** upptager 210 klaversonater, 52 klaverkonserter, 47 trior, 3 qvartetter, 12 större ensemblestycken, 18 symfonier, 19 solostycken för åtskilliga instrument och en förvånande mängd sånger af alla slag, kyrkosaker och oratorier. Från 1731, då han utgaf en menuett »für übergeschlagenen Hände», ett hexeri som då var ganska bruklig, »aufs Klavier gesetzt und von ihm selbst in Kupfer radirt» — till hans död, trycktes åtskilliga kompositioner, men största delen af dem är otryckt, och dessa äro nu stora rariteter.

Hans betydligaste, hittills oöfverträffade verk är: »Försök angående bästa sättet att spela klaver», hvaraf under åren 1753, —82 och —87 utkommo tre upplagor; år 1860 eller deromkring en ny upplaga. Af största intresse är texten till hans »försök».

Boken består af två delar och ett musikaliskt tillägg med sex musikstycken. Första delen innehåller läran om fingersättningen, om spelsätten och föredraget; andra delen om ackompanjemanget och den fria fantasien. Det är ett verk, som sätter alla på den rent mekaniska konsten grundade klaverskolor i skuggan och visar oss den enda riktiga vägen för en klaver- (piano) spelare, om han på samma gång vill blifva en musiker. Han skall förena det speciella rörande tekniken med konstens allmänna teori. Bach lär också här in ett nytt spelsätt, en ny applikatur, den som hans far grundlade, befästade formen och en ny stil på ett sätt lika aflägset från vidlyftighet som från pedanteri. En hvar musikvän borde läsa denna bok, en hvar pianospelare studera den.

Bach var icke blott en af de största mästarne på sitt instrument utan i afseende på uttrycket och det fina, precisa utförandet säkert den förste före Mozart. Han var också en mycket bildad, kunskapsrik man och dertill både lefnadsglad och själfull, med ett vinnande sätt. »Han var snarare låg än hög till växten, med svart hår och mörka ögon samt brun ansigtsfärg. När han spelade för bildadt folk, som han ansåg kunna förstå honom, kom han i sådan hänförelse, att han icke blott spelade men såg fullkomligt inspirerad ut. Ögonen stodo orörliga, underläppen sänkte sig och själen syntes ej längre bekymra sig om sin lifsledsagare kroppen, utan för så vidt den kunde vara behjelplig vid tillfredsställelsen af själsnjutningen. Hade han nu i långsamma eller patetiska satser en lång not att uthålla, visste han med stor konst att locka en gripande smärtans eller klagans ton ur sitt instrument, ett uttryck, som endast klavichordet eller kanske blott han sjelf kunde åstadkomma.» En annan samtida uttalar sig med ännu större förtjusning om honom sålunda: »Hans store fader har visserligen skrifvit lärda verk, hos de bästa franska mästarne finner man sirliga former, i arbeten af de stora sångkomponisterna, som bragte italiensk musik till Dresden och Berlin, funnos större former — men likväl hade ännu icke framkommit någon instrumentalmusik, hvari en så ädel och välordnad harmoni, en så fin smak, en sådan skönhet och på samma gång så originel humor framträder, som i de två första banden af »Würtembergiska» Sonater och hans konsertverk, emot hvilka intet af hvad han sedan skref kommer upp. Och som med kompositionerna, så med hans spel. Fadern var en större organist och fugaspelare, Händel och de andra mästarne öfverträffade honom i färdighet, men ingen klaverspelare ingöt i sitt instrument en sådan själ, intet instrument sjöng så som under hans händer.»

I sällskap kunde Bach vara mycket kvick. Hans lust för ordlekar förklarar många besynnerligheter i hans verk. Som de flesta konstnärer var han ingenting mindre än rättvis mot sina medbröder; man tadlar också, att han visade sig styf mot unga konstnärer, som ville lära af honom. Märklig nog är den måttstock de tre bröderna Bach, hvar för sig egendomliga och stora, lade på de andras arbeten. Den äldste, lärdare och genialare, Friedemann (den Halle'ske, 1710—87) sade medlidsamt: »Min broder 'Hamburgaren' har lagat till några nätta småsaker» — och likaså uttalade sig Emanuel om den »engelske» Joh. Christian Bach (1732—82). Till slut blefvo bröderna, dess värre, helt främmande för hvarandra.

C. Ph. E. Bach är representant för den tyska skolan och här lika betydande som Scarlatti och Couperin. Först och främst utmärker sig den Bach'ska skolan med ett fullkomligt tydligt och precist föredrag samt begge händernas lika utbildning. Denna skola förenade i sig alla de främmandes företräden. Såsom annorstädes ha många och betydande mästare arbetat före och med Sebastian Bach på det verk, som först vann stadig framgång genom hans söner och deras elever. Namn sådana som Frohberger, Nic. Hasse, Georg Muffat, en elev af Couperin, som sammansmälte franskt och tyskt spelsätt, Kuhnau, Murchhauser, Pachelbel, Händel, Th. Muffat, Georges son, J. A. Hasse, Kellner, Kuffner, Eberlin och andra skola aldrig glömmas, om än deras verk länge sedan äro förgätna. Förvånande är det hur mycket de ha skrifvit, och ännu märkvärdigare innehållet i deras verk. Alla likna visserligen hvarandra, såsom instrumenterna under den tiden, och den korta, knappa formen måste föra det med sig. Men aldrig upprepas samma tanke eller samma figur, eller kommer det tematiska genomförandet fram igen på samma sätt. Derför utvecklar sig också Scarlattis, Bachs, Haydns och Mozarts verk så naturligt, så otvunget, klart och osökt, som blomman eller trädet utvecklar sig i öfverraskande mångfaldighet från en oansenlig begynnelse. Vi vandra genom blomstrande ängar, genom den friska skogen, genom det yppigt svajande kornfältet, — och likasom dessa låta vi deras verk fritt göra intryck på oss. Själens tillstånd, sinnets rörelse kommer klart fram i dem; klagan, längtan och smärta, frid och fröjd, glädje och hänryckning kan finna ett innerligare och starkare men ej ett mera ädelt och upphöjdt uttryck. En musikalisk tanke är hos dem aldrig framtvungen eller sökt; som källans klara vågor väller fram mellan grönska och blomster, så strömmar här melodier och harmonier, osökta och otvungna, men fulla af konst och innehåll. De gamla mästarne förstodo att lyfta och böja, röra och trösta med användande af ringa, oansenliga medel.

* Fredrik II tog, som bekant, mycken liten hänsyn till takten och spelade än långsamt, än fort, allt efter som det föll honom in. Det var således icke lätt att följa honom, så mycket mer som han var ytterst kinkig, om man ej rättade sig efter honom. Det fordrades en Bachs talang till att göra kungen så till lags, som här skedde.

** Som dock ej är fullständig.

Följetong.

Sångerskan i Porretta.

Af Eugen Simson.

En höstdag 1816, då det redan började bli skymning, vandrade värden på »Silfverhornet» i Porretta oroligt upp och ned i sin salskammare med händerna begrafna i fickorna på sin långa väst; han var en man, som i första rummet såg på pengarne och som hällre debiterade sina gäster ett par scudi för mycket än för litet. Och nu hade han, trots all försigtighet, råkat i fara att gå miste om en penningsumma, som han i sin ångest inbillade sig vara mycket större, än den sannolikt skulle blifva. Ja, han svor högt och dyrt, att han aldrig skulle mottaga i sitt hus någon från teatern; af detta slags folk, menade han, kunde man aldrig få ut hvad man skulle ha. Här hade han nu varit så fullt och fast säker på att ingen fara var å färde, och nu — i det samma hördes en knackning på dörren.

»Kom in!» ropade signor Tomasi.

Dörren gick upp, och in trädde en ung vacker dam med ståtlig hållning. Värden tog på sig sin sötaste min och besvarade med en lätt bugning damens helsning, i det han sade:

»Signoran önskar räkningen? Här har jag den redan färdig, — allt beräknadt efter de billigaste priserna!»

Damen mottog papperet och ögnade igenom siffrorna.

»Det är en större summa, än jag hade tänkt mig», sade hon deretter, »och jag kan, dess värre, icke betala allt sammans nu. Kanske lyckas det mig att få engagement i Rom eller Florens och då sänder jag er resten.»

Medan hon talade hade värdens ansigte fått ett mycket allvarsamt uttryck.

»Jaså, är det fatt på det viset!» utropade han; »alltid ska' vi stackars värdshusvärdar få sitta emellan! Jag beklagar så mycket, signora, — men en hvar är sig sjelf närmast; jag har fyra barn att försörja och skulle begå en synd, om jag ej först och främst tänkte på dem — det är ju blott en kristlig pligt; jag är sålunda olyckligtvis nödsakad att lägga beslag på signorans saker, om ni ej kan betala.»

Den unga damen spratt till, och hennes mörka ögon betraktade med förfäran den talande.

»Lägga beslag på mina saker!» yttrade hon, »skall detta också komma till allt det ledsamma jag fått utstå i det här Porretta! Men utan kostymer och musikalier kan jag omöjligt söka ett nytt engagement; derför vill jag betala er hälften af räkningen och låta er behålla som pant för andra hälften detta guldkors med en dyrbar perla.»

Hon tog af sig smycket, som hon bar om halsen och lemnade det åt värden. »Det är ett gammalt arf inom min familj, och jag fick det af min mor, när jag begaf mig till konservatoriet i Milano. Men jag låter er få smycket endast på det vilkor, att ni gömmer det väl. Det är med tungt hjerta jag skiljer mig från det, och jag vill ovilkorligen lösa igen det; ty jag hoppas med Guds hjelp, att jag slutligen skall taga fatt på lyckan!»

»Ja, helt visst!» återtog värden, förtjust öfver att så snart bli sina bekymmer kvitt; »signoran skall nog ännu kunna göra lycka, ty publiken är ju så olika; går det inte här, så lyckas det helt visst på ett annat ställe, och en sådan röst som signorans — den klingar ju som silfverklockor — den kan man inte rätt värdera. Jag har nu alltid varit af den mening, att man här alls icke förstår —»

Han hade nog länge än låtit tungan löpa, om han ej blifvit afbruten af ett buller i förstugan.

»Holla! hör hit herr värd!» ropade en stark stämma.

»Cospetto di Bacco! Förnäma gäster»! utropade värden och skyndade ut.

I den redan halfmörka förstugan stod en elegant klädd, äldre herre med en uppsyn, som tydde på allt annat än godt humör.

»Det här är ju alldeles förfärligt», utfor han emot värden, som bugade sig ända mot golfvet, »först och främst går ens vagn i stycken på dessa eländiga vägar, och man undgår med knapp nöd att bryta nacken af sig, och när man så helskinnad kommit fram till till staden och knackar på värdshusporten, då är ingen menniska tillstädes!»

»Ber tusen gånger om förlåtelse», bad Tomasi, »jag var för ögonblicket litet upptagen; men nu står jag helt och hållet till nådig herrns tjenst. Var så artig och stig in!»

Dermed öppnade han dörren till galarummet, som endast öppnades för riktigt förnämt folk, och bägge inträdde.

»Jag skall insända klagomål till regeringen», återtog främlingen, »öfver det högst lagstridiga sätt, hvarpå staden Porretta sköter sina vägar. Der borta vid monte Remo är det alldeles omöjligt att komma fram; det är fullt med de djupaste hjulspår, och på många ställen har det fallit ner stora stenar från bergväggarne och ligga tvärs öfver vägen, så att det verkligen är lifsfarligt att köra der. Min vagn fick också sin axel bräckt och välte. Hur lätt hade jag inte sjelf kunnat bryta nacken af mig!»

»O dio mio!» inföll värden med djupaste deltagande.

»Hade vägen varit bättre, så kunde jag redan i dag ha kommit ett par mil längre och i öfvermorgon varit i Verona. Nu måste jag stanna här och förspilla den dyrbara tiden!»

Ett listigt smil drog öfver värdens anlete. »Nådig herrn kan då åtminstone här finna den bästa förplägning», sade han derpå, »önskas det varm eller kall mat till afton, en stekt höna eller en forell? Kan stå till tjenst med allt hvad herrn behagar!»

»Nå ja, gör som ni sjelf tycker», sade den främmande, i det han uttröttad kastade sig ned på soffan.

(Forts.)

Musikrevy från Göteborg.

I en handelsstad som Göteborg med så praktiska och merkantilt dominerande intressen faller af sig sjelft att de musikaliska ej der kunna hafva någon rotfast jordmån. Dock har der ändå den gedigna musiken gamla traditioner tack vare framstående musikers sträfvanden, sådana som Smetana, Czapek, Hallén, Elfrida Andrée, Lindstrand och Valentin, hvilka förtjena allt erkännande. Ett värdigt uttryck för detta bragtes en af dem, den gamle älskvärde och genialiske musikern, direktör Josef Czapek den 19 mars, då han af hundrade musikvänner på sin 70:e födelsedag fick emottaga en varm och välförtjent hyllning för den solida och betydelsefulla insats han gjort i vårt lands tonkonst. Vid den storartade festen å Grand Hôtel Haglund föreslogos för honom flere skålar, bland dem af öfverintendenten Westin och dr Olof Carlander, en fint bildad musikamatör, som aldrig försummat gagna hvarje ärlig musikalisk sträfvan. Bland flere amatörer, som verkat i samma syfte, eger rikets andra stad flere betydande sådana, exempelvis herrar Bratt, herr Levan, häradshöfdingarne Lamberg och Carlander, bankdirektör Jacobsson och doktor Rosell m. fl. Såsom centrum för denna elit har vår gamle tonkonstnär Czapek verkat i många år och bland resultaten af hans mångsidiga och gagnerika verksamhet står Sundbergska qvartetten som ett lysande bevis.

Aldrig har denna violinqvartett försummat, att på sitt program upptaga allt af verkligt värde af såväl gammalt som nytt. Flere i musikaliskt hänseende betydande kotterier finnas sålunda i Göteborg, men något allmänt utbredt musikaliskt intresse är der som sagt ej rådande. Dessa musikamatörer, som hafva större förutsättningar än alla andra för att uppträda offentligt, draga sig oftast — till skada för verklig musik — blygsamt tillbaka och låta endast en privat inbjuden krets njuta af deras föredrag. Till följd häraf florerar en offentlig dilettantmusik, hvars prestationer äro

lika främmande för konsten som denna för de utöfvande, en olycka, hvilken lik en syndaflod hotar att öfversvämma konsertestraderna.

Beklagansvärd är den musiker ex professo, som utom de för förhållandena nödiga premisserna ger sig ut på denna, han riskerar då ovilkorligen att stöta på grund, dervid så mycket mer att beklaga, som han i de flesta fall lik gubben Noach ej är nog lycklig att komma på något Ararat, der han kan afvakta en gynsammare utsigt. En af de få yngre, som det blifvit beskärdt en så lycklig situation, är den nitiske dirigenten och den begåfvade tonsättaren dr Karl Valentin. I öfver tio år har han verkat som dirigent för Harmoniska sällskapet och dessutom gifvit flere instrumentalkonserter. Ett vackert prof på dessa voro hans senaste förliden vår, då han med mycken möda och stora omkostnader engagerat framstående orkestermedlemmar från Köpenhamn.

En förädlande motvigt mot den populära musikens osunda inflytelser har hans föredrag å Arbetareinstitutet varit. Det sista af dessa före hösten utmärkte sig i likhet med de föregående för ett gediget innehåll samt illustrerades af väl valda nummer. Det var Mozarts lif och verksamhet som då tolkades.

Konserter hafva för öfrigt denna vår gifvits af flere celebriteter, ibland dessa Aulin och hans qvartett, Marteau, Wilma Norman-Neruda (lady Hallé), men detta oaktadt inför en merendels — fåtalig publik.

Elfrida Andrées sedvanliga vårkonsert synes i år uteblifva till stor saknad för vänner af storslaget och öfverlägset orgelspel. Fröken Andrées eminenta tonsättaretalang har som bekant nyligen gjort sig gällande vid en pristäflan i Brüssel, der hon vann högsta priset. *X.*

Fråh scenen ocn konsertsalen.

Kgl. operan. April 16, 18, 20, 22. *Per Gynt,* dramatisk dikt i 2 afdelningar, 5 akter i 10 tabläer af Henrik Ibsen (i sammandrag för scenen), musik af Edvard Grieg (i Solveigs sångrol: frök. Lindegrén); med biträde af Aug. Lindberg och sällskap. — 17, 21. Weber: *Oberon.* — 19. Wagner: *Lohengrin.* — 23. Leoncavallo: *Pajazzo. Hannele,* drömdikt i 2 akter af G. Hauptmann, musik af K. Flodin; med biträde af Aug. Lindberg och sällskap. — 24. Bizet: *Carmen* (Carmen: fru Linden; don José: hr Ödmann). — 25, 27. *Bröllopet på Ulfåsa,* skådespel i 4 akter af Fr. Hedberg, musik af Aug. Söderman; med biträde af Aug. Lindberg och sällskap. — 26, 28. Meyerbeer: *Hugenotterna* (drottningen, Valentine, Urbain: fru Östberg, frökn. Labia, Karlsohn; Raoul, Marcel, Nevers, S:t Bris: hrr Ödmann, Sellergren, Vallenius, Söderman). — 28 kl. 1,30: *Hannele.* — 29. Gluck: *Orfevs.* Leoncavallo: *Pajazzo.* — 30. *Fjerde symfonikonserten.*

Vasa-teatern. April 17—30. Offenbach: *Orfevs i underjorden,* buffa-operett i 4 akter af H. Cremieux (Evrydice, Juno, Cupido: fruar E. Berg, Lindström, frök. Nilsson; Aristevs, Jupiter, Orfevs, Mercurius, John Styx m. fl.: hrr Svenson, Ringvall, Pettersson, Klinger, Kellberg m. fl.).

Vetenskaps-akademien. April 19. *Afskedskonsert* af konstnärsfamiljen Knut Ekvall. — 23. Vilhelm Stenhammars och Knut Bäcks tredje (sista) *musikafton* (Brahmsafton) med biträde af fru Dina Edling, hrr Tor Aulin och Almgren. — 26. *Konsert* af hr Agnar Strandberg; biträdande: frök. J. Kragballe, hrr O. Lejdström, V. Stenhammar, frök. Ulfsax (ackomp.).

Musikaliska akademien (orgelsalen). April 23. *Konsert* af fröken Hildur Liedberg; biträdande: frökn. E. Eriksson, A. Hallström, A. Nordquist, Märta Ohlson, hrr R. Setterholm, C. Pettersson. — 29. *Populär kammarmusik-soaré* af hofkapellisten Berndt Carlson.

Klara kyrka. April 21. *Konsertmatiné* af Gust. V. P:son Hägg; biträdande: frök. Selma Ek, hr Tor Aulin.

Maria kyrka. April 21. *Konsert* till förmån för skollofskolonierna af Maria kyrkokör; biträdande: fruar D. Edling, Edla Lund, frök. Math. Månsson, dir. Alb. Lindström m. fl.; dirigent: hr Hugo Lindqvist.

Tyska kyrkan. April 25. *Konsert* af Kristliga föreningen af unga män; biträdande: fruar D. Edling, E. Lund, hrr John Forsell, Alb. Lindström, Maria kyrkokör; dirigent: hr Hugo Lindqvist.

Direktör August Lindberg med sällskap har hufvudsakligen beherskat operascenen under sista hälften af april, i musikaliskt hänseende understödd af hofkapellet och operakören. Då vi här ej ha att inlåta oss på tal om dramatiska föreställningar, vilja vi endast omnämna, att vid uppförandet af Ibsens »Per Gynt» Griegs musik till densamma, förut känd genom arrangementet i orkestersuiter, med särskildt och stort intresse åhördes i samband med den dramatiska handlingen. Fröken Lindegréns utförande af Solveigs sång i sista akten vann stort bifall. Likaså var det ett värderikt nöje att vid uppförandet af Hedbergs »Bröllopet på Ulfåsa» få återhöra Aug. Södermans vackra musik till denna pjes. — Fjerde symfonikonserten gafs efter samma program som näst föregående, med undantag af att violoncellnumret nu ersattes af en aria, andra aktens slutscen ur Glucks »Iphigenia i Aulis». Vi få i nästa nummer vidare omnämna denna konsert.

Vasateatern har haft framgång med »Orfevs i underjorden», som erhållit en lysande uppsättning och ett godt utförande. Hvad det senare beträffar må fru Emma Bergs behagliga framställning af Eurydice i främsta rum met omnämnas, och på kvinnosidan äfven fröken Nilssons täcka Cupido. Jupiter hade en lustig representant i hr Ringvall, hr Kellberg vann förtjent bifall med den bekanta roliga sången »När jag var prins utaf Arkadien», och hrr Svenson och Klinger löste väl sina musikaliska uppgifter i denna operett, som onekligen hör till Offenbachs bästa.

Af konserter ha under sista veckorna förekommit en så stor mängd, att desamma endast helt kort kunna refereras.

Vid familjen Ekvalls afskedskonsert hade man åter tillfälle att beundra de unga syskonens samspel och den äldste sonens goda violoncellspel; äfven den yngre inger som violinist goda förhoppningar. Fru Ekvall förfogar ännu öfver aktningsvärda röstmedel och kan höras med nöje i för hennes föredrag lämpliga sångstycken, helst de tyska. — Intressant var Stenhammar-Bäcks Brahms-afton, börjande med en trio för piano, violin (hr Aulin) och waldhorn (hr Almgren), originel och af god, ehuru stundom egendomlig klangverkan. Vid samverkan af sådana instrument löper waldhornet lätt fara att vilja dominera, som stundom nu ock skedde, ehuru det i allmänhet sköttes med stor diskretion. I stycken för piano: Ballad op. 10 nr 1 och 2, Intermezzo op. 117 nr 1 och 3, Rhapsodie op. 79, H-moll (hr Bäck) och Vier Clavierstücke op. 76 (hr Stenhammar) samt till sist »Variationer öfver ett Haydn-tema» för 2 pianon op. 56 b, dokumenterade sig soarégifvarne båda såsom betydande pianister. De Brahm'ska pianostyckena äro mera djuptänkta och harmoniskt djerfva, än fängslande, om ock genomväfda af sköna och genialiska tankar. Bättre anslå hans sånger, hvaraf fru Edling nu föredrog Sapphische Ode Liebestreu, Wiegenlied och den kvicka »Vergebliches Ständchen». — Fröken Liedbergs soaré bjöd på godt program, utfördt af goda, mest yngre talanger. Fröken L. sjelf visade sig, efter hvad som kunde på akademiens otillräckliga orgel åstadkommas, vara en skicklig orgelspelerska i utförandet af Bachs Toccata och fuga m. m., som omnämndes, då programmet i förra numret omtalades. Äfven som tonsättarinna röjde hon begåfning och smak i de sånger af henne, »Hvor findes lykken» och »Hvem styrde hit din väg?», hvilka utfördes af sopransångerskan (ej »operasångerskan», såsom det hette i förra numret) frök. Ericsson, som med framstående röstbegåfning och föredrag äfven föredrog andra sånger. De unga konstnärerna fröken Hallström (violin) och Märtha Olson (piano) ej mindre än violoncellisten (akademieleven) C. Pettersson, tenoramatören Setterholm och frök. Anna Nordquist (harpa) framkallade alla verkligt välförtjent bifall. Ensemblestyckena af Saint-Saëns och Faure voro melodiösa och anslående. — Organisten i St. Klara, dir. Pettersson-Hägg, dokumenterade sig på sin kyrkokonsert såsom en orgelvirtuos af ganska hög rang, så väl genom J. S. Bachs svåra Fantasi och fuga (G-moll) samt Preludium (H-moll) som ock i symfonier af Widor (nr 6 och

5) och egna anslående kompositioner. Vi hänvisa till det i förra numret intagna programmet. Värdefullt biträde erhöll konsertgifvaren af den nu sällan hörda frök. Selma Ek och hr Tor Aulin. Kyrkokonserterna i Maria kyrka och i Tyska kyrkan, till en del med samma program och deltagare under dir. Lindqvists omsorgsfulla ledning, bjödo som hufvudnummer på Gilles Messa nr 7 i A, prisbelönt af musikal. konstföreningen, ett väl skrifvet, stämningsfullt verk, hvari nu fru Edling sjöng solo. Körerna klingade vackert och gingo väl; fru Edla Lund lät höra en vacker röst i en väl föredragen aria ur »Messias»: (»Han föda skall sin hjord»). Dir. Lindströms orgelspel och ett violinsolo (frök. M. Månsson) utfylde programmet. — Hr Agnar Strandbergs soaré gafs för talrik publik, och den unge sångaren framkallade med sin vackra, kraftiga, väl vårdade stämma mycket bifall såväl efter hufvudnumren, aria ur »Elias» och »Wotans afsked till Brünnhilde» ur »Valkyrian», som i sånger af Palloni, Grieg och frök. de Anduaga samt duett ur »Don Juan» tillsammans med frök. Kragballe, hvilken behagliga sångerska biträdde med en Cavatina ur Gounods »Drottningen af Saba» och sånger af Lago och Hallström. Hr O. Lejdström och V. Stenhammar biträdde med väl utförda sång- och pianonummer.

Musikpress och litteratur.

Genom C. E. Fritzes k. hofmusikhandel (i distribution) har utsändts:

Musik till svenska kyrkans högmässa, brudmässa och begrafningsmässa, utgifven af N. Edlund, organist i Bollnäs. Pris: å ordinärt papper 2 kr., å fint glättadt papper kr. 2: 50.

Från Tyskland ha följande nyheter blifvit red. tillsända:

Riemann, Hugo, dr: *Vergleichende theoretisch-praktische Klavier-Schule, eine Anweisung zum Studium der hervorragendsten Klavier-Unterrichtswerke nebst ergänzenden Materialien.* Heft 5. *Uebungen im Pedalgebrauch.* Pris M. 2: 50. Op. 39, neue vermehrte und verbesserte Ausgabe.

Das Haus Rud. Ibach Sohn. Barmen—Köln 1794—1894. Ein Rückblick beim Eintritt in das zweite Jahrhundert seines Bestehens.

I företalet till det kyrkomusikaliska verket yttrar författaren: »I föreliggande arbete har åt melodien gifvits en större rörlighet, än hvad som förekommer i den hæffnerska mässan. Orsaken dertill är att jag trott mig finna, att det hos sångaren fordras större förmåga att af en entonig melodi få fram något njutbart, än om denna rör sig på flera toner. — Äfven åt rytmen har gifvits större liflighet. De egentliga mässångerna utföras ej i sträng taktmässighet utan mera som recitativ. Inga notvalörer eller taktstreck kunna fullt beteckna den rätta rytmen. — Der textens innehåll så fordrar påskyndas tempot något, på andra ställen åter fördröjes det. Tonsluten föredragas lugnt och värdigt. Ackompanjemanget är kontinuerligt utsatt, men då den mässande väl behåller tonhöjden och ej detonerar, är det af god verkan att stundom afbryta detta för att sedan på lämpliga ställen å nyo falla in.» De icke signerade styckena, som utgöra flertalet, äro komponerade af utgifvaren, andra äro mest efter Hæffner (från 1697 års koralbok). Tonhöjden är praktisk; varianter i olika tonarter förekomma äfven. Melodierna lämpa sig väl till orden.

Riemanns »Pedalskola» är femte delen af ett ansedt instruktivt verk, hvaraf häft. 1 innehåller Elementarschule, häft. 2 Technische Vorstudien (à 4 kr.), häft. 3 Ornamentik, häft. 4 Rhytmische Probleme (à M. 1,50). Pedalskolan innehåller: 1) Das Dämpfen im Moment des Anschlags. 2) Das Nachtreten. 3) Vollkommenes Legato von Ackorden mit Hilfe des Pedals. 4) Arpeggio mit Pedal. 5) Staccatospiel mit Pedal. 6) Skalenformige Melodik mit Pedal. 7) Pedaleffekte; och till dessa 40 större eller mindre öfningar, till större delen ur Beethovens sonater men äfven ur verk af Czerny, Mozart, Schubert, Schumann, Chopin och Mendelssohn. Med pilspetsar utmärkas trampandet och släppandet af pedalen, vid hvars användande särskildt framhålles regeln, att efter (Nachtrag), icke samtidigt med anslaget trampa pedalen. Texten är affattad på tyska och engelska.

Ett praktverk af högsta rang till band och innehåll är det, som den gamla ansedda pianofabriksfirman Rud. Ibach Sohn utsändt, »Den Freunden zu eigen»; ett verk sålunda af mera privat natur. Bandet innehåller de finaste planscher med porträtter af herrar Ibach, firmans innehafvare från dess grundläggning, samt af Richard Wagner, dess gynnare, vidare teckningar öfver i firmans museum befintliga gamla instrument, spinetter, klavichord, virginal etc., firmans storartade fabriksbyggnader och deras inre, modeller till flyglar och pianinon med deras delar samt prisbelönta ritningar till pianinon, och naturligtvis äfven en historik öfver den hundraåriga fabrikens verksamhet.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Med anledning af dir. Aug. Lindbergs och hans sällskaps gästspel har den väntade nyheten »Navarresiskan» ännu ej kommit till uppförande.

Emil Götzes första uppträdande å k. operan eger rum den 4 maj i »Profeten»; hans nästa rol blir Lohengrin den 7 maj.

Filharmoniska sällskapets tredje abonnementskonsert eger rum den 8 maj i Musikaliska akademiens stora sal.

Sällskapet O. D. från Upsala ger söndagen den 5 maj en matiné i Musikaliska akademien med biträde af k. hofkapellet under director musices Ivar Hedenblads ledning.

Sällskapet för svenska qvartettsångens befrämjande sammanträder till sitt sedvanliga allmänna årsmöte lördagen den 11 maj kl. 7 e. m. å Hasselbacken.

Syskonen Nerudas kammarmusiksoaré i Vetenskapsakademiens hörsal eger rum den 9 maj, såsom förut blifvit nämndt. De, som önska bevista denna märkliga musikhögtid, göra bäst att i tid förse sig med biljetter — om ännu några sådana stå att få.

Fröken Alma Malmström, den begåfvade unga mezzo-sopransångerskan, som förut tillhört musikkonservatoriet härstädes och sedan idkat sångstudier för professor Bax i Paris samt under den förflutna säsongen medverkat vid flera musiktillställningar i hufvudstaden, bland annat vid två af Musikföreningens konserter, gifver torsdagen den 2 maj kl. 8 e. m. en egen musiksoaré i Musikaliska akademiens orgelsal. Hon biträdes dervid af fröknarna Alfhild Larson och Märtha Ohlson, en musikälskarinna, konsertmästare Tor Aulin och violoncellisten C. Pettersson.

Fru Mathilda Linden, som erhållit tjenstledighet från k. operan under instundande maj, ämnar i förening med professor I. Hallström och en af dennes elever, bassångaren Oscar Bergström, företaga en konsertturné genom landsorten. Turnén kommer att ge ej mindre än 24 konserter.

Anslag till inhemska tonsättare. Af det å Musikaliska akademiens stat uppförda anslag till uppmuntran och understöd åt inhemska tonsättare har k. m:t tilldelat professor Ivar Hallström och organisten Emil Sjögren hvardera ett belopp af 1,000 kronor.

Mazérska qvartettsällskapet afslutade i torsdags afton sammankomsterna för säsongen. Ledamöterna voro talrikt församlade och en ovanligt rik och värdefull musikalisk konstnjutning erbjöds. Också deltogo i musikprestationerna jemte Aulinska qvartetten med hr Stenhammar icke mindre än tre våra hofkapellmästare: hrr Nordqvist, Dente och Henneberg, hvarjemte konsertmästare Fr. Book som vanligt deltog i spelet, äfvensom kammarmusikus

Lindroth. Efter en inledande stråkqvartett af Haydn spelades af Aulinska qvartetten Stenhammars å en af dess soaréer gifna stråkqvartett, hvarpå följde en stråkoktett af Spohr. Efter gemensamt intagen supé fick man återhöra Smetanas genialiska pianotrio, spelad af samma konstnärer, som utförde den på Aulinska kammarmusiksoarén, och till slut gafs en pianoqvartett af Beethoven, med hr Henneberg vid flygeln och hr Aulin vid första violinen. Det var sålunda en verklig konsert, som å den i allo angenäma aftonen bjöds sällskapets medlemmar vid sista sammanträdet före hösten.

Hr Algot Lange, den talangfulle och intelligente svenske barytonisten, skall, enligt en uppgift i Politiken, med detta spelår afgå från k. teatern i Köpenhamn, som han tillhört sedan hösten 1884, då han först med stor framgång uppträdde som don Juan. Hr Lange vore utan tvifvel en god och välbehöflig ackvisition för vår k. opera.

Konstnärsfamiljen Knut Ekvall tillämnar en längre konsertturé i mellersta Sverige. I höst ställes kosan mot söder, för att på kontinenten fortsätta konstverksamheten i både musik och målning, hvilka båda konstarter utöfvas af alla familjens medlemmar.

»Den förtrollade katten», Ivar Hallströms bekanta sagospel, som 1869 först uppfördes å k. operan härstädes, har genom Lindens teater- och konsertbyrå blifvit försåld, med uteslutande uppföranderätt i Sverige, till direktör Mauritz Fröberg. Sannolikt kommer första uppförandet att ske i Göteborg, der hr Fröberg spelar i oktober månad.

Fröken Ester Sidners namn nämnes åter i Le Figaro bland de af fru Renée Richard d'Ozouvilles elever, som vid en andra uppvisning blefvo »mest fêterade». Till denna smickrande kategori räknas fröknarna Lalla Miranda, Telska, Dmitrenko, Pascal, Sidner och Luziny.

Märta Petrini har nyligen i Milano med stor framgång sjungit Julias parti i Gounods »Romeo och Julia». Valsarian i första akten bisserades. Fröken Petrini har nu anländt till Stockholm och ämnar snart gifva en konsert härstädes.

Göteborg. Den 15 april gafs till understöd för Göteborgs försvar en musikfest, under beskydd af Götiska förbundets styrelse med biträde af fru Axeline Mraz, hrr. Carl Bredberg, Otto Edberg och en kör af 80 man samt en af 70 man bestående orkester. Konserten inleddes med en Festmarsch af G. Malmgren, och bland öfriga konsertnummer må nämnas: en kör »För fosterlandet» af Otto Edberg, »I templet» sång af Elfrida Andrée och »Romans» af K. Valentin. Den 20 gaf pianisten Mary Olson och sångerskan Bokken Lassen konsert, hvarvid den förra spelade A-moll-fuga af Bach, Capriccio op. 116 n:3 af Brahms, Schumanns »Carnaval» samt E-dur-polonäs och Liebestraum af Liszt. Två symfonikonserter ha af Dr. Valentin gifvits med biträde af en Köpenhamnsorkester om 70 man. Programmet till den 1:a var följande: Valentin: Festmarsch; Beethoven: Symfoni; Cmoll; Humperdinck: Förspel till »Hänsel und Gretel»; Violinsolo (hr. Ant. Bloch). A. Söderman: Folkvisa och springdans; Grieg: »Norsk». »Det förste möte», för stråkorkester; Wagner: Förspel till »Mästersångarne»; — till den 2:a A. Söderman: Folkvisa och springdans; Beethoven: Pianokonsert, 1:a satsen (fru Ellen Nilsson) med ork.; Mozart: Symfoni, Ess dur; violinsolo (hr Ludv. Hansen); Rameau: Tamburin, Schubert: Entreact, Saint-Saëns: Danse de la Gipsy; Grieg: Tre stycken ur »Sigurd Jorsalafar».

Gefle. Operasångaren Oscar Lomberg har med stort bifall konserterat här senast d. 22 april, då han bl. annat sjöng Jagos monolog i Verdis »Otello» och prologen i »Pajazzo». — Musiksällskapet »Concordia» gaf med biträde af fröken Laura Valin (sång.) d. 28 april sin 32:a konsert i högre allm. läroverkets högtidssal. Konserten började med »Dansvisa» kör af John Jacobsson; af körer sjöngos vidare Graduale och Sanctus ur Cherubinis Requiem, »Nog mins jag hur det var», visa i folkton af A. Söderman, samt körer och soli ur Glucks »Orfevs» äfvenså utfördes solosånger af Norman, Peterson-Berger och Grieg samt duo för sopran och baryton »Gossen och fjäriln» af V. Svedbom.

Helsingborg. För första gången gafs här d. 19 april en symfonikonsert, under ledning af dir. Lidner, som här lyckats åstadkomma en fullständig orkester. Programmet upptog. 1. Haydn: Symfoni n:o 11 Gdur. 2 Mozart: Trio för piano (frk. Hilma Wengberg), viola (hr Lidner) och klarinett (hr Björk); 3 Foroni: uvertyr i Cmoll; 4 Grieg: Per Gynt-Suite (den första).

Från våra grannländer.

Kristiania. Kristiania teater har under förra månadens sista hälft af musikpjeser endast haft »Fra Diavolo» på repertoaren. — Sångaren Thorv. Lammers med fru har gifvit en romans-konsert, som sedan på begäran förnyades. — Den 20 april gaf Handtverker-sangforeningens sångkör (120 man) en konsert, hvars program bl. a. upptog Griegs »Landkjending» och »Gammel nederlandske Folkesange» för manskör, soli och ork. af Eduard Kremser. — Händels oratorium »Josua» utfördes d. 27:e i Vor Frelsers kyrka af körföreningen, Kristiania teaterorkester m. fl. musiker samt solisterna fru Mally Lammers, frk Martha Legaard och Kitty Stang-Mathiesen, hofoperasångaren Georg Ritter, organisten Cappelen m. fl. — Till 30 april annonserades af hr Robert Henriques en Grieg-Svendsen-konsert med bitr. af fru Oselio-Björnson och en orkester om 50 man. Programmets innehåll var: Grieg: Menuett ur pianosonaten op. 7 och »Norsk dans» (op. 35) bearb. f. ork. af Henriques; romanser; »Hjertesorg» och »Våren» för stråkorkester, samt Svendsen: Symfoni N:o 2 Bdur.

Den 10 april återkommo till Kristiania frökn. Mary Olson och Bokken Lasson efter en stor framgångsrik konserttur till Norges förnämsta landsortsstäder.

Helsingfors. Å Svenska teatern har under förra månaden af pjeser med musik uppförts »Lilla Helgonet» och »Villars dragoner», med fru Castegren i de kvinliga hufvudrolerna, samt dessutom pantomimen »Den förlorade sonen». — Påskdagen gafs i Nya kyrkan konsert af hrr O. Merikanto och A. Ojanperä, biträdda af fru M. Lagermarck-Salvesen och hr O. Kruskopf. Af orgelsaker utfördes bl. a. Sonat N:o 9 (B) op. 142 af Rheinberger och »Ostern», konsert på orgel (D, op. 25) af C. Aug. Fischer. — D. 17 april gafs af hr Jean Sibelius i Universitetssalen konsert med program af endast egna kompositioner: 1. Suite för orkester, 2. Sonat för piano, 3. Vårsång för orkester, 4. Serenad för baryton (hr Ojanperä) och ork. till ord af Stagnelius, 5. »Skogsrået», (efter Victor Rydberg) symfonisk dikt. Konserten upprepades d. 19 med N:o 1, 3 och 5 af detta program. En platstidning berömmer herr Sibelius' »snillrika kompositioner», som äro melodiska och fint instrumenterade. Serenaden, den egentliga nyheten, säges vara minst lyckad och texten för gammalmodig. Sista numret lär ha en något tröttande längd. — Den 21, 23, 25 april har i universitetssalen gifvits Berlioz' »Faust» med biträde af frk. Alma Hulting från Stockholm, hofoperasångeren Zeller från Weimar, harpvirtuosen frk Sternberg från Petersburg, hr Ojanperä m. fl. under dir. Kajanus' ledning. — Den 28 april gaf orgelvirtuosen, frk M. Hermann konsert i Nya kyrkan, biträdd af sångerskan frk Ahnger och hr E. Kihlman. Frk H. spelade bl. a. orgelsonat af Mendelssohn (i F) och en Sonat (E moll) af Merkell.

Köpenhamn. Kungl. teatern har af musikpjeser under sista hälften af april endast bjudit på Ennas »Kleopatra» med fru Gulbranson som gäst. — På Casino gästar för närvarande fru Anna Pettersson-Norrie i »Clairettes 28 dage» med vanlig framgång. — Fjerde kam-

marmusiksoarén af hr A. Svendsen, Holg. Möller, Chr. Petersen och Fr. Neruda egde rum den 18. Musikforeningens fjerde konsert gafs den 23 och 25 april. Programmet upptog: Gade: »Agnete og havfruerne» (solist: fröken Regina Nielsen); Edgar Tinel: Kollebloemen (Vallmor) för tenor (hr Bielefeldt) och kör med orkester; Cherubini: Uvertyr till »Anacreon»; Beethoven: Symfoni, A dur; Wagner: Förspel till »Mästersångarne». — Vid Sällskapet Symfonias andra abonnementskonsert den 29 gafs: 1) Louis Glass: Stråkqvartett; 2) Carl Nielsen: Symphonisk Suite för piano; 3) G. Helsted: Stråkqvartett; 4) C. Nielsen: Sånger. Af andra konserter må nämnas: den 19 kyrkokonsert af Chr. Geissler, den 22 af pianisten fröken Thora Sanne och klarinettisten, kapellmästaren Emil Sanne, den 26 af Edvard och Nina Grieg, biträdda af professor Aug. Winding, samt af fru Dagmar Sterky ett par konserter, med stor framgång för den svenska sångerskan, som sjöng sånger af Söderman (»Killebukken», »Ingrid Sletten», »Den hvide, röde rose») och V. Stenhammar (»Aftenstemning»») m. m. och franska duetter med fru Sigrid Wolf-Schöller.

Paris. Stora operan kommer att under spelåret 1895—96 uppföra som nyheter Massenets »La navarraise» och »Hellé», opera i fyra akter af Alphonse Duvernoy. — På Opéra Comique går Godards »La Vivandière» fortfarande med framgång. Lyckade repriser ha egt rum af Massés »Paul et Virgine» och Massenets »Portrait de Manon», en liten opera, som tycks göra lycka öfverallt och beskrifves som »ett förtjusande verk».

London. Adelina Patti har sjungit här på en konsert af »Philharmonic Society», grundad 1813, och varit föremål för en stor utmärkelse. Efter att ha sjungit arian »Voi che sapete» ur »Figaros bröllop» mottog hon under publikens entusiastiska bifall af sällskapets president, sir Alex. Mackenzie, den stora guldmedaljen, hvars ena sida bär Beethovens porträtt, å den andra var graveradt: »Presented by the Philharmonic Society of London, founded MDCCCXIII. London 3 april 1895». Denna medalj har förut endast tilldelats Rubinstein, och Gounod samt fruar Grisi, Schumann och Jenny Lind.

Leipzig. Gewandhaus säsongen 1894—95 afslutades med den 22:a konserten den 28 mars. Programmet upptog som vanligt vid sådant tillfälle Beethovens 9:e symfoni, föregången af »Jubilate» för soli, kör, orkester och orgel af Händel i bearbetning af Rob. Franz.

Dödsfall.

Sandstedt, Victor, operasångare och skådespelare, död d. 14 april i Eskilstuna. Han föddes i Stockholm den 9 mars 1828, började sin teaterbana vid ett landsortssällskap och anställdes 1850 vid det af Edv. Stjernström bildade sällskap, som uppträdde på dåvarande Mindre, nu k. Dramatiska teatern. På hösten 1860 engagerades han vid de k. teatrarne, der han sedermera, ända tills han för några år sedan afträdde från scenen, med framgång utfört en mängd både tal- och sångroler, hufvudsakligen komiska, såsom Lars Erson i »Vermländingarne», väpnaren Björn i »Bröllopet på Ulfåsa», Inge i »Torkel Knutsson», Glåbrio i »Fäktaren från Ravenna», Agamemnon i »Den sköna Helena», Stephan i »Hans Heiling» och, efter C. J. Uddmans död, flere af dennes favoritroler.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å Expeditionen.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,

Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM	1851	PARIS	1867	UDDEVALLA	1874
GÖTEBORG	1860	GÖTEBORG	1871	PHILADELPHIA	1876
KARLSTAD	1862	KÖPENHAMN	1872	BORÅS	1880
LONDON	1862	WENERSBORG	1872	MALMÖ	1881
MALMÖ	1865	WIEN	1873	ÖREBRO	1883
STOCKHOLM	1866	RUGBY, ENGLAND	1873	KÖPENHAMN	1888

samt senast å **Industriutställningen i Göteborg 1891**

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.! Den **enda** svenska pianofabrik, som vid täflan **alltid** erhållit **högsta** priset. OBS.!

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst **fem år** för instrumentets **hållbarhet** och **varaktighet.**

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor.** Gamla instrument tagas i utbyte.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

Innehåll: Neruda trion (med porträtt af syskonen Wilma, Maria och Franz Neruda). — Glömda mästare, efter H. M. Schletterer (slut). — Följetong: Sångerskan i Porretta, af Eugen Simson (forts.). — Musikrevy från Göteborg, af X. — Från scenen och konsertsalen. — Musikpress och litteratur. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Stockholm, Köersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1895.